

Тетяна СЕРГА

кандидат соціологічних наук, доцент,
доцент кафедри «Соціальна робота»

Національний університет «Запорізька Політехніка»

Аліна ШЕПЕЛЬ

студентка 4 курсу першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
освітньої програми «Соціальна робота»

Національний університет «Запорізька Політехніка»

ВПРОВАДЖЕННЯ ПОСЛУГИ ПАТРОНАТУ НАД ДИТИНОЮ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ

Патронат над дитиною – це соціальна послуга, яка забезпечує тимчасовий догляд і виховання дитини в сім'ї патронатного вихователя з метою захисту прав та інтересів дитини, коли цього вимагає ситуація в біологічній сім'ї. У контексті реформування системи захисту прав дитини в Україні, патронат виступає важливим інструментом забезпечення прав і безпеки дитини.

Дослідження спеціальної літератури з цієї проблематики показали, що впровадження послуги патронату сприяє захисту прав дитини, забезпечує її тимчасовий догляд і виховання в сімейному оточенні, а також сприяє подоланню кризових ситуацій в біологічних сім'ях. Водночас, існують значні виклики, пов'язані з недостатнім фінансуванням, необхідністю підвищення кваліфікації патронатних вихователів та забезпеченням ефективної підтримки сімей після завершення періоду патронату. Сімейний патронат є ще більш важливим з огляду на актуальну ситуацію в Україні.

Послуги патронату над дитиною включають у себе різноманітні форми підтримки та захисту для дітей, які можуть опинитися в складних життєвих ситуаціях, як то соціальну, психологічну та правову підтримку, освітні та медичні

послуги, а також допомогу у вихованні та соціалізації. Ці послуги можуть надаватися державними службами, благодійними організаціями та іншими установами, що спеціалізуються на роботі з дітьми.

Впровадження послуги патронату над дитиною в Україні передбачає створення системи, яка забезпечить доступність та якість цих послуг. Це охоплює розробку законодавства, стандартів та процедур, навчання персоналу, створення механізмів співпраці між державними органами, громадськими установами та місцевими громадами, а також забезпечення фінансування та ресурсів для реалізації програм [1, с. 30].

Впровадження послуги патронату над дитиною в сучасній Україні потребує комплексного підходу. Це означає розробку системи моніторингу та оцінки якості послуг, а також залучення громадськості та міжнародних партнерів для підтримки цього процесу. Саме такий підхід є ключовим для успішного впровадження послуги патронату над дитиною в Україні. Розробка ефективних програм допоможе забезпечити високу якість послуг, а навчання та підготовка фахівців зроблять їх здатними надавати належну підтримку дітям. Система моніторингу та оцінки допоможе виявляти та виправляти можливі проблеми, а залучення громадськості та міжнародних партнерів підсилить підтримку та ресурси для цієї ініціативи. Цей інтегрований підхід враховує всі аспекти успішного впровадження послуги патронату над дитиною в Україні. Зосередження на якості програм, підготовці фахівців, ефективному моніторингу та широкому залученні громадськості дозволить забезпечити дітям належну підтримку та захист їх прав.

Ця послуга передбачає призначення особи (патрона), яка відповідає за допомогу та захист прав та інтересів дитини. Головною метою є забезпечення безпеки, розвитку та благополуччя кожної дитини через індивідуальний підхід та підтримку з боку спеціалізованого працівника або волонтера [1].

Патронат надає дитині: безпеку дитини в сімейному оточенні, догляд, виховання, реабілітацію, комунікаційну підтримку з родичами та, у разі неможливості повернення в біологічну сім'ю, пошук нової сім'ї для дитини.

Батькам дитини: можливість вирішити складні життєві обставини, розв'язати наявні проблеми та отримати професійну соціальну підтримку.

Громадяни або установи, які виявили дитину, що опинилася в складних життєвих обставинах: вчителі, шкільні соціальні працівники, психологи, лікарі, працівники поліції та інші.

Патронатним вихователем можуть стати ті, що:

- мають позитивний досвід сімейного виховання дітей;
- мають житло (власне, орендоване чи на правах користування);
- не мають судимості;
- стан здоров'я яких дозволяє забезпечувати догляд та виховання дітей [2].

На теперішній час Україна має ряд програм і послуг патронату над дітьми, спрямованих на їхній захист та добробут, що включає соціальну, медичну, освітню та психологічну підтримку для дітей у складних життєвих ситуаціях. Державні соціальні служби, благодійні організації та інші установи забезпечують різноманітні заходи для забезпечення захисту та допомоги дітям.

Таким чином, дитина, яка скористалася послугами патронату в Україні, може отримати різноманітну підтримку залежно від своїх потреб. Програми можуть бути спрямовані на дітей з різними життєвими обставинами, від сирітства до сімейного кризового стану або економічних труднощів. Важливо, щоб ці програми були адаптовані до потреб кожної дитини та забезпечували повний захист її прав і інтересів, а також сприяли її розвитку та самостійності. Кожна дитина заслуговує на безпеку, гідне життя та можливості для реалізації свого потенціалу.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Про соціальні послуги : Закон України від 17 січня 2019 року № 2671-VIII.
URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2671-19#Text> (дата звернення: 14.04.2024).

2. Деякі питання захисту прав дитини та надання послуги патронату над дитиною : постанова Кабінету Міністрів України від 20 серпня 2021 р. № 893. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/893-2021-%D0%BF#Text> (дата звернення: 12.04.2024).